

Zdůvodnění nominace soutěžních příspěvků VII. ročníku literární soutěže Skrytá paměť Moravy

I. kategorie

Vtipný text **Velkomoravští běžci (23,1)** porotu oslovil svérázným humorem, s nímž příběh pojednává o konci fiktivní tradice přespolního běhu na Moravě. Pojednává historii s lehkostí a vypravěčským nadhledem, který svědčí o tom, že i za vlastní minulostí se lze ohlédnout s úsměvem.

Porota nominuje text **Apteryx (44,1)**, který je literárně zdařile napsanou epizodou ze života Jana Blahoslava. Tématem je odpor proti vzdělanosti prosazované Jednotou bratrskou. Námětem je diskuze mezi Blahoslavem a poslem Petrem o odpůrci vzdělanosti Janu Augustovi, která přivedla Blahoslava k napsání epochální Filipiky proti misomusům, poselství budoucnosti o potřebě vzdělání. Porota oceňuje dynamické vypravování, autorův smysl pro detail a fabulaci i vedení dialogu.

Porota na příspěvku **Pochodeň č. 1 (46, 1)** oceňuje odvahu, s jakou se pisatel zhostil tématu z nejmáňších: sebeupálení Jana Palacha. Text psaný formou vnitřního monologu nevyznívá pateticky, ale přesvědčivě a vypravěčsky suverénně.

Soutěžní příspěvek **Kolo (47,1)**, příběh čtrnáctileté dívky a její rodiny - jeden z mnoha tragických lidských osudů za II. světové války - zaujme čtenáře od první do poslední řádky. Prožitky dívky od okamžiku, kdy její rodiče pomohli zraněnému muži po atentátu na Heydricha a ji samotnou poslali pro jeho kolo, jsou zachyceny plasticky a působivě. Čtenář se snadno vžije do stísněných pocitů dívky, která každý den očekává možnou razii gestapa, trne společně s ní, prožívá přechodné ulehčení a je opakovaně zděšen hrůzností fašistické mašinerie v okamžiku, kdy dívka spolu s její rodinou vstupuje v Mauthasenu na fiktivní lékařskou „prohlídku“. Porota na příběhu oceňuje celé jeho podání, které svědčí o autorově výrazové bohatosti a obratnosti, myšlenkové vyzrálosti i citlivém vnímání současného světa v kontextu historických poselství.

Porota nominuje neobyčejně kultivovaný text **Pohled Olgy Havlové na zatýkání Václava Havla (47,1)** s bohatým slovníkem a stylovými vyjadřovacími prostředky, na autora z první

věkové kategorie až překvapivě zralý, který dokázal sugestivně transformovat atmosféru doby, jak ji známe ze svědectví a dobové korespondence.

II. kategorie

Porota nominuje příspěvek **... a druhý dopis nepřčetli (4,2)**. Torzovitý příběh na pozadí válečného osudu nadhazuje vážný problém mnohostrannosti poselství. Autor velmi výstižně staví před čtenáře otázku významu a ceny poselství, ukazuje, že v určitém okamžiku a situaci ztrácí poselství svou hodnotu a je nutné se s ním navždy rozloučit.

Na příspěvku **Zavináč (10,2)** porota oceňuje originální formu textu, která simuluje e-mailovou korespondenci, jakož i schopnost autora odvyprávět tímto způsobem nejen příběh dívky, zraněné při autonehodě, ale rovněž několika dalších postav, z nichž každá disponuje vlastním jazykem a je nadána vlastní motivací. Autor přistoupil k tématu tvůrčím způsobem, výzvu Pošli to dál! pochopil jako impuls k modernímu prozaickému tvaru, který ničím nepřipomíná úmornost školní slohové práce.

Porota nominuje text **Pout' na Velehrad (19,2)**, na kterém oceňuje ojediněle kritické zpracování příběhu věrozvěstů Cyrila a Metoděje, které se na jedné straně vyhýbá tradičním historickým klišé a na straně druhé snadnému ikonoborectví. Autorovi se prostřednictvím několika dopisů jisté kmotry Anežky podařilo vypovídat o odkazu věrozvěstů citlivě, přesvědčivě a především s překvapivou myšlenkovou hloubkou. V literární soutěži pro mládež není vůbec zvykem, aby se obeznámenost s tématem přirozeně propojila s autorskou suverenitou a vyzrálostí.

Soutěžní příspěvek **Tam, kde žijí andělé (21,2)** je napsán svěže, s jistou literární invencí. Z generace na generaci se prostřednictvím dětí předává duchovní síla a poselství konce života. Východiskem z bolestných ztrát je smyšlený svět andělů. Dítě – matka – babička – tři stádia lidského bytí jsou dovedně charakterizována příběhem i jazykovými prostředky. Právě to porota na textu příznivě hodnotila.

Soutěžní příspěvek **Ztracený odkaz (27,2)** hodnotí porota jako působivě a s napětím podaný příběh, kde se prolíná dávné drama válečných dnů v podobě osudu sestřeleného letadla a

českých parašutistů, kteří se měli připojit k domácímu odboji. Současný hrdina příběhu Marek Lužický se díky populárnímu geocachingu nečekaně stává součástí tohoto dávného děje. Nález schránky v dutině stromu odstartuje jeho pátrání po kořenech válečné operace Magnesium a dovede jej až k objevu ostatků parašutisty Karla Bednáře. Autor obratně využívá bohatost českého jazyka, děj má spád a láká čtenáře k prozkoumání celého příběhu. Působivé je i jeho završení, kdy životní příběh, hrdinství, poselství i samotná smrt člověka z roku 1944 je zcela uzavřena až tímto současným odhalením.

zapsala:

Bc. Kristýna Cimalová

Rajhrad, květen 2013

schválil:

Mgr. Radek Malý, Ph.D.

předseda poroty